

FARBY GRAFICZNE	NORMA BRANŻOWA		BN-67
	Surowce do farb graficznych Wodorotlenek glinowy		7462-01
			Grupa katalogowa XVII 96
Raw materials for printing inks Aluminium hydroxide	Matières premières pour encres d'imprimerie Hydroxyde d'aluminium	Сырьё для печатных красок Гидроокись алюминия	

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest wodorotlenek glinowy otrzymywany w wyniku reakcji wodnego roztworu sody amoniakalnej i siarczanu glinowego.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Wodorotlenek glinowy jest stosowany jako wypełniacz do farb graficznych.

1.3. Normy związane

PN-58/C-04400 Pigmenty. Pobieranie próbek
PN-58/C-04401 Pigmenty. Ogólne metody badań
BN-67/7469-14 Farby graficzne. Metody badań. Oznaczenie krycia

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Gatunki. W zależności od cech jakościowych rozróżnia się dwa gatunki wodorotlenku glinowego, oznaczone cyframi rzymskimi: I i II.

2.2. Przykład oznaczenia wodorotlenku glinowego gatunku II:

WODOROTLENEK GLINOWY II BN-67/7462-01

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Wymagania ogólne. Wodorotlenek glinowy powinien mieć postać proszku barwy białej. Nie powinien zawierać zanieczyszczeń mechanicznych, a występujące grudki powinny łatwo rozcierać się w palcach.

3.2. Wymagania fizyczne i chemiczne oraz metody badań

Wymagania	Gatunki		Metody badań wg
	I	II	
a) Gęstość pozorną, g/l, najwyższą	150	350	PN-58/C-04401
b) Wilgotność, %, najwyższą	4	10	PN-58/C-04401
c) Zawartość substancji rozpuszczalnych w wodzie, %, najwyższą	0,5	1,5	PN-58/C-04401
d) Zawartość żelaza w przeliczeniu na Fe_2O_3 , %, najwyższą	0,05	0,15	3.4.1
e) Krycie	przezroczysty		BN-67/7469-14

cd. tablicy

Wymagania	Gatunki		Metody badań wg
	I	II	
f) Liczba olejowa, najwyższą	80	130	PN-58/C-04401
g) pH wyciągu wodnego	6,0 ÷ 7,0		PN-58/C-04401
h) Pozostałość na sicie o boku oczka kwadratowego 0,063 mm, %, najwyższą	0,5	1	PN-58/C-04401

3.3. Pobieranie próbek należy przeprowadzić zgodnie z PN-58/C-04400. Wielkość średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić około 500 g.

3.4. Opis badań

3.4.1. Oznaczanie zawartości żelaza w przeliczeniu na Fe_2O_3

3.4.1.1. Przyrządy

a) Mikrobiureta pojemności 10 ml z działką elementarną co 0,05 ml.
b) Dwa cylindry jednakowej średnicy i z jednakowego szkła, z korkiem doszlifowanym, pojemności 100 ml każdy.

3.4.1.2. Odczynniki i roztwory

a) Kwas solny (1,19) cz.d.a.
b) Nadtlenek wodoru cz., roztwór 3-procentowy.
c) Kwas siarkowy cz.d.a., roztwór 10-procentowy.
d) Rodanek amonowy, roztwór 10-procentowy.
e) Alkohol izoamylowy cz.
f) Roztwór wzorcowy żelaza trójwartościowego: 0,1208 g alunu żelazowo-amonowego $[FeNH_4(SO_4)_2 \cdot 12H_2O]$ rozpuścić w wodzie destylowanej zakwaszonej 15 ml 10-procentowego roztworu kwasu siarkowego w kolbie pomiarowej o pojemności 1000 ml i dopełnić wodą destylowaną do kreski. 1 ml otrzymanego roztworu zawiera 0,00002 g Fe_2O_3 .

3.4.1.3. Wykonanie oznaczenia. 1 g badanego wodorotlenku glinowego odważyć z dokładnością do 0,001 g do kolby stożkowej o pojemności 200 ml i rozpuścić na gorąco w 15 ml kwasu solnego. Pod koniec rozpuszczania dodać kilka kropli roztworu nadtlenu wodoru. Następnie roztwór odparować do 50 ml i przesączyć przez twardy sączek do kolby pomiarowej o pojemności 250 ml. Osad przepłukać gorącą wodą zakwaszoną roztworem kwasu siarkowego.

Centralne Laboratorium Farb Graficznych

Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Graficznego dnia 29 grudnia 1967 r.

jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 stycznia 1969 r.

(Mon. Pol. nr 20/1968 poz. 132)

Roztwór ostudzić, dopełnić wodą destylowaną do kreski i wymieszać. Pobrać pipetą 25 ml do cylindra o pojemności 100 ml ze szkła bezbarwnego z doszlifowanym korkiem, dodać 2 ml roztworu kwasu siarkowego, 10 ml roztworu rodanku amonowego, 15 ml alkoholu izoamylowego i dokładnie wymieszać. Do drugiego takiego samego cylindra wlać 25 ml wody destylowanej, dodać 2 ml roztworu kwasu siarkowego, 10 ml roztworu rodanku amonowego, 15 ml alkoholu izoamylowego, dokładnie wymieszać, po czym wkraplać z mikrobiurety wzorcowy roztwór żelaza do osiągnięcia jednakowego zabarwienia w obu cylindrach. Po każdym dodaniu roztworu wzorcowego zawartość cylindra dobrze wymieszać. Roztwory obserwować z góry trzymając cylindry nad białym tłem. Pod koniec miareczkowania doprowadzić poziomy cieczy w obu cylindrach do jednakowej wysokości przez dodanie wody destylowanej.

Zawartość Fe_2O_3 (X) obliczyć w procentach wg wzoru

$$X = \frac{V \cdot 0,00002 \cdot 10 \cdot 100}{g} = \frac{V \cdot 0,02}{g}$$

w którym:

V - objętość zużytego roztworu wzorcowego, ml,
g - odważka badanego wodorotlenku glinowego, g.

3.4.2. Oznaczenie krycia

3.4.2.1. Przyrządy i materiały

- Aparat typu CS - 3 wg BN-67/7469-14.
- Ucieraczka trójwalcowa.
- Olej drukarski lniany o lepkości $60 \div 80$ cP w temperaturze 20°C .
- Pokost lniany bardzo słaby o lepkości 900 ± 45 cP w temperaturze 50°C .
- Pokost lniany średni o lepkości 7500 ± 375 cP w temperaturze 50°C .

3.4.2.2. Przygotowanie próbki do oznaczenia. Odważyć z dokładnością do 1 g i wymieszać:

- 40 g wodorotlenku glinowego wysuszonego w temperaturze $100 \div 105^\circ\text{C}$ do stałej masy,
- 50 g pokostu lnianego bardzo słabego,
- 5 g oleju drukarskiego lnianego,
- 5 g pokostu lnianego średniego.

Otrzymaną pastę ucierać na ucieraczo trójwalcowej do uzyskania utarcia $0 \mu\text{m}$.

3.4.2.3. Wykonanie oznaczenia należy przeprowadzić zgodnie z BN-67/7469-14.

3.4.3. Oznaczenie pozostałości po przesiewie należy przeprowadzić wg PN-58/C-04401 stosując wodę jako ciecz wymywającą oraz sito o boku oczka kwadratowego $0,063$ mm. Do oznaczenia należy pobrać 10 g wodorotlenku glinowego.

3.5. Ocena partii. Badaną partię wodorotlenku glinowego należy uznać za zgodną z wymaganiami normy i za przydatną do produkcji farb graficznych, jeżeli jest zgodna z wymaganiami wg 3.1 i 3.2.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Wodorotlenek glinowy powinien być pakowany w beczki drewniane o pojemności $50 \div 100$ l. Na każdym opakowaniu należy umieścić trwały napis zawierający co najmniej:

- nazwę wytwórni,
- nazwę produktu wg 2.2,
- numer partii,
- masę brutto i netto.

4.2. Przechowywanie. Wodorotlenek glinowy należy przechowywać w pomieszczeniach suchych.

4.3. Transport. Wodorotlenek glinowy należy przewozić krytymi środkami transportowymi.

K O N I E C